

פרשת בהעלותך

ספר במדבר י"א:א'-ט"ו

ויהי העם כמותאננים רע באזני ה' וישמע ה' ויחזר אפו ויתבער בם אש ה' ותאכל בקצה המזונה: ויצעק העם אל משה ויתפלל משה אל ה' ותשקע האש: ויקרא שם המקום ההוא תבערה כי בערה בם אש ה': והאספסוף אשר בקרבם התאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: וקרבנו את ההנה אשר נאכל במצרים וזנבם את הקשאים ואת האבטונים ואת הוזעיר ואת הבצלים ואת השומים: ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו: והמן כורע גיד הוא ועינו כעין הבדלו: שטו העם ולקטו וטונו ברוזים או רבו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד השמן: וברדת הטל על המזונה לילה ירד המן עליו: וישמע משה את העם בכה למשפוחתיו איש לפתחו אהל ויחזר אף ה' מאד ובעיני משה רע: ויאמר משה אל ה' למה הרעת לעבדך ולמה לא מציתי זון בעיניך לשום את משה כל העם הזה עלי: האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאתו בזויקך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו: מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה: לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני: ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג אם מצאתי זון בעיניך ואל אראה ברעתי:

שם ט"ז-כ"א

ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מוקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקוחות אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוז אשר עליך ושמותי עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך: ואל העם תאמר התקדשו למחזור ואכלתם בשר כי בכיתם באזני ה' לאמר מי יאכלנו בשר כי טוב לנו במצרים ונתן ה' לכם בשר ואכלתם: לא יום אחד תאכלון ולא יומים ולא זומשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום: עד זרע ימים עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא יען כי מאסתם את ה' אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים:

שם כ"ב-כ"ט

ויצא משה וידבר אל העם את דברי ה' ויאסף שבעים איש מוקני העם ויעמד אתם סביבת האהל: וירד ה' בענן וידבר אליו ויאצל מן הרוז אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים ויהי כנוז עליהם הרוז ויתנבאו ולא יספו: וישארו שני אנשים במזנה שם האזור אלהד ושם השני מידר ותנוז עליהם הרוז והמה בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו במזנה: ורץ הנער ויגד למשה ויאמר אלהד ומידר מתנבאים במזנה: ויען יהושע בן נון משרת משה מבחוריו ויאמר אדני משה כללם: ויאמר לו משה המקנא אתה לי ובי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוזו עליהם:

גמ' סנהדרין יז.

רבי שמעון אומר במחנה נשתיירו בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אספה לי שבעים איש אמרו אלדד ומידד אין אנו ראויין לאותה גדולה אמר הקדוש ברוך הוא הואיל ומיעטתם עצמכם הריני מוסיף גדולה על גדולתכם ומה גדולה הוסיף להם שהנביאים כולן נתנבאו ופסקו והם נתנבאו ולא פסקו ומה נבואה נתנבאו אמרו משה מת יהושע מכנים את ישראל לארץ אבא חנין אומר משום רבי אליעזר על עסקי שליו הן מתנבאים עלי שליו עלי שליו רב נחמן אמר על עסקי גוג ומגוג היו מתנבאין שנאמר כה אמר ה' אלהים האתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אותך עליהם וגו' אל תיקרי שנים אלא שנים ואיוזו הן שנים נביאים שנתנבאו בפרק אחד נבואה אחת הוי אומר אלדד ומידד אמר מר כל הנביאים כולן נתנבאו ופסקו והן נתנבאו ולא פסקו מנא לן דפסקו אילימא מדכתיב ויתנבאו ולא יספו אלא מעתה קול גדול ולא יסף הכי נמי דלא אוסיף הוא אלא דלא פסק הוא אלא הכא כתיב ויתנבאו התם כתיב מתנבאים עדיין מתנבאים והולכים בשלמא למאן דאמר משה מת היינו דכתיב אדוני משה כלאם אלא למאן דאמר הנך תרתי מאי אדני משה כלאם דלאו אורח ארעא דהוה ליה כתלמיד המורה הלכה לפני רבו בשלמא למאן דאמר הנך תרתי היינו דכתיב מי יתן אלא למאן דאמר משה מת מינח הוה ניהא ליה לא סיימוה קמיה מאי כלאם אמר ליה הטל עליהן צרכי ציבור והן כלין מאליהן:

במדבר ט"ז:כ'-ל"ג

וידבר ה' אל משה ואֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר: הִבְדְּלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כְּרָעָה: וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֶ-ל אֱלֹקֵי הַרְוֹזֹת לְכָל בָּשָׂר הָאִישׁ אֲחֹד יִזְטָא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצֹץ: וַיַּדְבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר הִעֲלוּ מִסְבִּיב לְמִשְׁכַּן קָרוֹז דָּתָן וְאַבִּירָם: וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וְאַבִּירָם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו וַקִּנֵּי יִשְׂרָאֵל: וַיַּדְבֵּר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ זֶא מֵעַל אֶהְלֵי הָאֲנָשִׁים הָרָשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאֵל תִּגְעֻוּ בְּכָל אֲשֶׁר לָהֶם כֵּן תִּסְפּוּ בְּכָל זֹטְאֵתָם: וַיִּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קָרוֹז דָּתָן וְאַבִּירָם מִסְבִּיב וְדָתָן וְאַבִּירָם יָצְאוּ זָנְבִים וַתִּזּוּ אֶהְלֵיהֶם וַיִּשְׁתִּיחֻם וַיִּבְנִיחֻם וַיִּטְפּוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בָּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שְׁלֹזְנִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא מִלִּבִּי: אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יִמְתֵּן אֵלֶּה וַיִּפְקְדוּ כָּל הָאָדָם וַיִּפְקְדוּ עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלֹזְנִי: וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וַפְעֻתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֹתָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ זֵזִים שְׂאֵלָה וַיִּדְעֻתָם כִּי זָאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה': וַיְהִי כַכִּלְתּוֹ לַדְּבָר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבָּקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּזְזִיתִיהֶם: וַתִּפְתּוּ הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בְּתִיחֵם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לָקְרוֹז וְאֶת כָּל הָרְכוּשׁ: וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם זֵזִים שְׂאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיִּאֲבְדּוּ מִתּוֹךְ הַקֶּהֶל:

במדבר כ"ז:י"ח-כ'

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קִזּוּ לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רוּחוֹ בּוֹ וְסִמַּכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו: וְהַעֲמִידְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי כָל הָעֵדָה וְצִוִּיתָהּ אֹתוֹ לַעֲשִׂיהֶם: וְנָתַתָּה מִהוֹרָבָּ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

אבות א':א'

משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים, הוו מתונים בדין, והעמידו תלמידים הרבה, ועשו סגן לתורה:

דניאל י"א:כ"א

וְעָמַד עַל כְּנֹז נְבִיָּה וְלֹא נָתַנוּ עָלָיו הוֹד מַלְכוּת וּבָא בְּשִׁלּוֹה וְהוֹזִיק מַלְכוּת בְּזוֹלָקְלָקוֹת:

גמ' סנהדרין ח.

ואצוה את שופטיכם בעת ההיא וכתוב ואצוה אתכם בעת ההיא אמר רבי אלעזר אמר רבי שמלאי אזהרה לציבור שתהא אימת דיינ עליהן ואזהרה לדיין שיסבול את הציבור עד כמה אמר רבי חנן ואיתימא רבי שבתאי כאשר ישא האומן את היונק כתיב כי אתה תבוא וכתוב כי אתה תביא אמר רבי יוחנן אמר לו משה ליהושע אתה והזקנים שבדור עמהם אמר לו הקדוש ברוך הוא טול מקל והך על קדקדם דבר אחר לדור ואין שני דברין לדור

זכריה ד'א'-ו'

וַיֵּשֶׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיַּעֲרֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלַי מַה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמֶר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוּרָת וְהִבּ כָּלָה וְגָלָה עַל רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתְּיָה עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת לְנֹרוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ: וְשָׁנִים וַיִּתֵּם עָלֶיהָ אֶחָד מִיַּמִּין הַגָּלָה וְאֶחָד עַל שְׂמֹאלָהּ: וַאֲנִי וַאֲמַר אֶל הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר מַה אַלָּה אֲדֹנָי: וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ מַה הִמָּה אַלָּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דִּבֶּר ה' אֶל זְרַבְבָּל לֵאמֹר לֹא בָזִיל וְלֹא בָכֹז כִּי אִם בְּרוּזִי אָמַר ה' עַבְדְּ-אוֹת: מִי אַתָּה הֵר הַגָּדוֹל לִפְנֵי זְרַבְבָּל לְמִישֵׁר וְהוֹצִיא אֶת הָאֵבֶן הָרִאשֹׁה תִּשְׂאוֹת זֶזֶן וְזֶזֶן לָהּ: